

[Brixtofte]

prøver at forhindre, at den enkelte får deltidsbeskæftigelse som ønsket. Ikke mindst organisationerne blander sig voldsomt i dette spørgsmål.

Venstre ønsker fastslået ved lov, at når arbejdsgiveren og den enkelte er enige om deltidsbeskæftigelse, kan ingen hindre, at den ansattes ønske imødekommes.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til ministeren for offentlige arbejder:

Forespørgsel [om Farøbroprojektet] af Margrete Auken (SF) m.fl.

(Forespørgsel nr. 14. Anmeldt 17/1 80).

Første næstformand (Enggaard):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ikrafttræden for Grønland af lov om skibsfartens betryggelse.

(Lovforslag nr. L 55. Fremsat 4/12 79. Første behandling 16/1 80. Anden behandling 22/1 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 126 stemmer.

Første næstformand (Enggaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om filmcensur.

(Lovforslag nr. L 76. Fremsat 6/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jimmy Stahr (S):

Jeg ved ikke, om det er det nys overståede børneår, der har tændt stjerner hos kulturministeren, men faktisk indebærer denne lovændring en gave til alle danske børn mellem 7 og 11 år. Men inden jeg nu foreslår, at disse børn går i takkeoptog til ministeren, så bør man måske slå lidt koldt vand i deres blod.

Denne lovændring er desværre ikke nogen garanti for, at et hav af egnede børnefilm nu vil vælte ind på de danske biograflærreder. Ministeren skriver i bemærkningerne, at ved hjælp af denne ændring vil der ske en stigning i antallet af film, som de 7-11-årige kan gå til. Men der ligger jo desværre ikke indbygget i lovændringen, at der nu skabes kvalitetsfilm for børn. Effekten kan i virkeligheden blive, at det bliver nogle flere sødsuppe- og voldsfilm – C- og D-film – film, som de hidtil har været forskånet for på grund af en lidt hed kærlighedsscene eller et slagsmål, de får lejlighed til at se. Hvis dette bliver det eneste resultat af lovændringen, så burde man måske i virkeligheden stemme imod, men socialdemokrater er optimister, og vi tror som sagt, at denne ændring også vil åbne mulighed for udvidelse af de 7-11-åriges filmhorisont.

Vi mener ligesom ministeren ikke, at man kan tage skridtet fuldt ud og afskaffe filmcensuren for børn, Det er næsten umuligt at forklare børn, hvorfor der er film, som de ikke må se. Specielt er det svært, efter at fjernsynet med det mere frie valg er kommet til. Børnene ved desværre ikke, hvor meget skidt filmcensuren sparer dem for. Jeg er i mindre grad bange for det, der kaldes de stærke kærlighedsscener. Jeg mener, at vi først og fremmest sparer dem for en del underholdningsvold, og vi sparer først og fremmest børnene for det spild af tid, det er at se en række af disse film.

Jeg tror godt, man kunne forestille sig et samfund, hvor filmcensur for børn ville være overflødig, og hvor man alene arbejdede

[Jimmy Stahr]

med at sætte nogle egnethedskriterier op. Jeg er glad for, at kulturministeren med denne lovændring prøver det og altså foreslår betegnelsen »frarådes for børn under 7 år« i stedet for »forbudt for børn under 7 år«.

Så må man bare håbe, at forældrene lever op til det ansvar, som her pålægges dem, men også her er der nok brug for en del optimisme. I betragtning af de oplevelser, jeg selv havde for nogle år siden ved at deltage i en undersøgelse af, hvilke børn der så TV-film, som for det første var anbragt sent i TVs aftenprogram og for det andet omhyggeligt var erklæret for totalt uegnede for børn, så kan man godt tillade sig en vis skepsis, for det viste sig jo, at det var et utal af børn, der sad oppe og så filmene.

Men jeg synes som sagt, det er rigtigt at prøve, og så kunne det jo være interessant om et par år at lade et universitet eller f.eks. filminstituttet foranstalte en undersøgelse for at se, hvordan denne vejledende regel er blevet brugt, og hvis resultatet så bliver positivt, kunne man jo gå videre med 12 års reglen.

De andre ændringer i loven forekommer naturlige og relevante. Video er kommet for at blive, og ændringen om en tydeligere annoncering hilser jeg som forbruger med stor glæde. Efterhånden skal man for at tyde biografannoncerne være meget god til at gætte rebusser eller være mester i den gamle fikserbilledkunst.

Alt i alt håber socialdemokratiet altså på en hurtig og let gang for forslaget til en endelig vedtagelse.

Bundgaard Nielsen (V):

Venstre betragter loven om filmcensur som en lov, der skal beskytte børn og unge mod skadelige påvirkninger. Vi betragter den også som en rådgivningsvirksomhed over for forældrene. Når det derfor i dette lovforslag foreslås, at der indsættes en bestemmelse, der giver filmcensuren mulighed for at fraråde, at visse film vises for børn under 7 år, er vi helt enige heri. Bestemmelsen vil være et nyt middel til at vejlede forældrene i, hvilke film de vil lade deres børn se.

Vi er overbeviste om, at film kan virke forrående og krænkende på børn og unge. Film kan chokere børn, og de kan påvirke børns sind og retsbegreber i uønsket retning.

Under forespørgselsdebatten om vold her i tinget for nylig berørte fru Mette Madsen dette spørgsmål. Derfor har venstre gennem kulturudvalget spurgt kulturministeren, om han vil overveje at igangsætte en undersøgelse af, hvordan vold i massemedierne påvirker børn og unge, i lighed med den amerikanske undersøgelse, der omtales i Eric Danielsens bog »Vold – en ond arv?«.

Venstre er tilfredse med skærpselsen af bestemmelserne om pligten til ved opslag og annoncering at oplyse om censurens afgørelse, således at forældrene let kan orientere sig om de trænedes censorers vurdering af filmen. Vi vil også gerne støtte forslaget om, at videoprogrammer bliver omfattet af loven, men vi vil under udvalgsarbejdet gerne have gennemdrøftet, om det måtte være rimeligt også at lade loven være gældende for dele af fjernsynets virksomhed.

Bestemmelsen om, at afgiften for censurering af film skal bortfalde, er vi derimod ikke enige i. 300.000 kr. er dog en sum penge, selv om den ikke synes så meget på statsbudgettet. Vi synes ikke, det er urimeligt, at filmudlejerne skal betale nogle få hundrede kroner for at få en film censureret. Det kan ikke betyde mange øre på en biografbillet.

Under tidligere behandlinger af filmloven har venstre rejst problemet med trailere, altså det problem, at der forud for børnetilladte film vises en prøve på biografens næste program med et indhold, der ikke ville have kunnet passere censuren. Vi ved naturligvis, at dette er justitsministerens område, men venstre ønsker under udvalgsarbejdet at få undersøgt, hvor ofte denne bestemmelse overtrædes, og hvorledes sanktionerne er, f.eks. bødernes størrelse.

Flemming Jensen (KF):

Forslaget her rummer vel to elementer, en ajourføring rent teknisk og samtidig en smiddiggørelse. Selvfølgelig kan man, når voksen-censuren for længst er forsvundet, stille sig spørgsmålet, om vi burde have nogen som helst form for censur, når man af hæfter og bøger stort set kan købe, hvad man har lyst til.

Jeg vil dog gerne slå fast, som det bliver gjort i betænkningen om filmcensur fra 1967, at her jo ikke er tale om en konkret kontrol ud fra moralske eller æstetiske principper,

[Flemming Jensen]

men udelukkende ud fra, om man kan påvise alvorligere skadevirkninger, det, man i den omtalte betænkning kalder »afhumanisering af det enkelte menneske«.

I det konservative folkeparti er vi bestemt ikke begejstrede for indgreb over for den enkelte, men når sagkyndige hævder, at de skadelige virkninger i hvert fald i et vist omfang kan imødegås ved en form for censur, så kan det være vanskeligt at sætte sig ud over disse råd. Det havde været lykkeligere, hvis man havde kunnet sige: dette er alene forældrenes ansvar, og det havde vi bestemt foretrukket, men vi erkender, at det nok ikke kan lade sig gøre, for den ledsageregulering, der har været omtalt, er aldeles ikke sigtsmæssig.

I bemærkningerne kalder ministeren for øvrigt på forældrenes aktive medvirken, når det gælder de små børn, og i modsætning til hr. Jimmy Stahr tror jeg på, at det vil lykkes.

Det har også været et problem, hvorledes man hidtil har meddelt censurens afgørelser ved offentliggørelse af biografprogrammerne, og man kan selvfølgelig også spørge, om det magiske ord »forbudt« ikke netop øger interessen hos de pågældende aldersklasser. Men til trods herfor mener vi, at det offentlige har et medansvar, og håber, at alle vil leve op til det. Vi vil gerne i udvalget se på, om de nye bekendtgørelsesmetoder kan gøres mindre kostbare, f. eks. i form af symboler. Så vidt jeg er orienteret, skal hver eneste filmkopi nu igennem censuren. Vi vil gerne have undersøgt, om man kan nøjes med originalen og så have tro og love-erklæringer vedrørende kopierne. Det vil være en smidiggørelse og en billiggørelse, og det er vi gerne med til.

Dette forslag har tidligere her i dag selvfølgelig måttet give anledning til et par bemærkninger om TV, hvor man jo ikke kan gennemføre et »forbudt«. TV advarer i stedet forældrene. Jeg ville være lykkelig, hvis man også ville føre en programpolitik, hvor man ikke satte de allermost uhyggelige scener på kl. 18.

Jeg skal slutte med at sige, at det konservative folkeparti ser positivt på ophævelsen af censurafgiften og er enig i sanktionsbestemmelserne og tilsiger et positivt samarbejde i udvalget.

Poulsgaard (FP):

Foranlediget af den sidste ærede talers bemærkninger om TVs programlægning kan man nok nævne »Dr. Who«, eller hvad den hed. Jeg har selv en søn på 6 år, han vendte sig langt væk, når den kom. Det var en tosset tid at sætte den på, kl. 18. Nå, men det er ikke så meget det, vi skal snakke om.

Jeg står her i en dobbeltrolle, for jeg må indrømme, at jeg for en gangs skyld faktisk er enig med ministeren. Til gengæld er flertallet i min gruppe uenig med ministeren, og jeg bliver jo så nødt til at give udtryk for flertallets synspunkter.

Det, som flere talere ikke rigtig er tilfredse med, er f. eks. § 1, nr. 2, hvor der snakkes om, at der nu skal indføres en ny censurafgørelse, dette her med den løftede pegefinger. Man skal til at fraråde det for børn. I stedet for at man ved, hvad man har at rette sig efter, kommer man her med den løftede pegefinger.

Men jeg er også lidt betænkelig ved, hvordan man vil klare averteringen af afgørelsen i filmcensuren. Hvordan skal de regler udformes, og bliver det et nyt administrativt organ, man skal bygge op, eller hvad skal man?

Flertallet af os er også betænkeligt ved ophævelse af censurafgiften, da man mener, den er rimelig. Som venstres ordfører var inde på det, er 300.000 kr. dog trods alt en slags penge.

Jeg kan allerede nu sige, at når vi skal til at stemme om det, så vil partiet være delt, men flertallet vil nok stemme imod lovforslaget, og vi har i øvrigt en del spørgsmål at stille under udvalgsarbejdet.

Ingerlise Koefoed (SF):

SF kan i princippet støtte dette lovforslag. Vi finder, det er rimeligt, at der fortsat finder filmcensur sted for at beskytte børn, og vi finder også, det er rimeligt, at man for fremtiden kan arbejde med 3 grænser: 16 års grænsen, 12 års grænsen og 7 års grænsen.

Ved at sætte den sidste grænse ind kan man dels åbne adgang for børn til film, som man af praktiske grunde hidtil har måttet forbyde for børn op til 12 år, dels måske sikre et større udbud af film for aldersklassen 7-11 år, som jo i forvejen er underforsynet med filmtilbud. Men jeg vil godt sige, at jeg er enig med hr. Jimmy Stahr i, at det ikke er

[Ingerlise Koefoed]

sikkert, at det bliver flere børnefilm og flere kvalitetsfilm, de 7-11-årige dermed får adgang til.

Men når det kommer til lovforslagets konkrete udformning, så er vi ikke helt enige. Vi kan ikke se, at det er rigtigt med den meget bløde formulering af adgangsbegrænsningen for de små børn, nemlig at filmen frarådes for børn under 7 år. Begrundelsen fra kulturministerens side er, at biografbesøg for børn under 7 år så godt som altid fordrer indforståelse af voksne. Det gør det sandsynligvis på ét punkt: børnene skal have penge til at gå i biografen for, og dem skal de tigge sig til hos de voksne. Men vi ved også, at mange voksne og måske især mange enlige forældre er trætte, og at det vil være fristende for dem af og til at købe sig ro ved at lade storesøster eller storebror over 7 år tage lillesøster eller lillebror med i biografen.

Hvordan har kulturministeren tænkt sig at biografpersonalet skal kunne kontrollere, om forældrene har været klar over, at en film er frarådet for de små? Skal børnene have en seddel med hjemmefra, eller vil det blive for langt, at børn under 7 år kun kan komme ind i følge med en voksen?

Vi ser meget gerne, at teksten ændres, så den kommer til at svare til den tekst, der anvendes ved de andre grænser. Der bør altså stå, at filmen ikke må forevises for børn under 7 år. Dette er ment som en beskyttelse af de svage, for selv i følge med voksne kan små børn få en filmoplevelse, som er skræmmende, selv om de voksne ikke føler, at der er noget at være bange for.

Vi ved meget lidt om, hvordan små børn oplever film, hvad det er, der skræmmer dem og sætter spor i dem for lang tid fremover. Selvfølgelig er der børn, der kan tage meget, men selv de mest robuste børn kan have nogle oplevelser, som de voksne ikke forstår eller ikke kan forudse, og det er for børnenes skyld, at vi ønsker en klar og entydig formulering af loven.

Vi kan tilslutte os, at der ikke mere skal betales for censurering, at opslag og annoncering om films tilgængelighed skal være klart udformet, og vi kan også tilslutte os, at de regler, som gælder for film, også skal gælde for videogrammer. I den sidste forbindelse vil vi gøre opmærksom på, at man gennem en frikøbsordning eller lignende ville kunne øge filmudbuddet betydeligt, også for

de helt små børn. Danmarks Radio laver både til undervisning og til underholdning en hel del programmer, som ville være meget velegnede til forevisning for børn i biografer og ved andre offentlige forestillinger og i børnefilmklubberne.

Jeg vil derfor gerne spørge, hvilke tanker kulturministeren har om at gøre Danmarks Radios programmer tilgængelige også uden for den tid, hvor de udsendes gennem æteren, og uden for undervisningssituationer.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vi er tilfredse med, at der nu af ministeren tages initiativ til, at vi kommer til at drøfte forholdene omkring filmcensuren, og vi tror også, at der skal ske ændringer i den. Men vi er nu ikke helt sikre på, at det forslag, der foreligger, er det rigtige.

Der er de to hovedproblemer, det ene er aldersgrænserne. Nu må man jo være klar over, hvad det i virkeligheden er, der foreslås. Det foreslås, at vi for fremtiden skal inddele børn og unge, bliver det vel, i tre grupper, de, der er under 7 år, de, der er fra 7 til 12 år, og de, der er fra 12 til 16 år. Det er jo lige ved, at det bliver sådan, at man skal være født på en bestemt dato for at se bestemte film. Vi vil nu godt have lov til i udvalget at drøfte, om en sådan nøje opdeling af vore børn og unge er helt rimelig og det, vi egentlig forestiller os, når vi skal have indført frihed under ansvar. Der er naturligvis også problemet med dette med at fraråde eller forbyde. Jeg føler mig på forhånd tiltalt af, at man gør opmærksom på, at der er noget, der frarådes, i stedet for at der er noget, der absolut forbydes.

Alle disse ting vil vi gerne se på i udvalget, men vi føler os altså ikke på forhånd charmeret af, at man begynder at inddele i disse snævre årsgrænser i tre kategorier.

Endelig kommer vi til det andet hovedproblem, og det er ophævelse af afgiften. Vi er fuldstændig enige med ministeren i, at det er urimeligt, at netop børnefilm pålægges en særlig afgift, det er jo det, den hidtidige lov tilsiger. Men jeg ville dog gerne, når jeg ser den ivrige tilslutning, der er fra andre partier i salen til at ophæve denne filmafgift – og det i en tid, hvor gratisprincippet udsættes for det ene alvorlige angreb af de samme partier efter det andet på områder som sund-

[Bernhard Baunsgaard]

hedsområdet og kulturområdet i øvrigt – have lov til at rejse det spørgsmål, om det er det rette tidspunkt at afskaffe en afgift som denne på. Men det kan vi jo også drøfte i udvalget.

Vi kunne jo godt lægge afgiften et helt andet sted, f. eks. sige, at det er de film, som decideret ikke skal vises for børn, der kommer til at betale det, eller at man betaler en afgift i al almindelighed for alle film. Jeg er ikke sikker på, at det er det rigtige at ophæve denne afgift, i betragtning af hvad der allerede er sagt om gratisprincippet på lægeområdet og på biblioteksområdet. Det bør vi dog også overveje i udvalget.

Arne Melchior (CD):

Kulturministeren, som klogeligt for tiden ikke forelægger store skulpturelle arbejder for dette ting og forhåbentlig heller ikke nogle store bygningsprojekter, benytter tiden til noget filigranarbejde, som er i høj grad påskønnelsesværdigt. Vi kan derfor fra CDs side sige, at vi synes, at både tankerne bag dette lovforslag og udformningen af det tiltaler os særdeles. Det er klare forbedringer i forhold til den bestående ordning, og vi kan derfor tilsige velvillig og hurtig udvalgsbehandling.

Jeg vil – da vi jo ved førstebehandlingen kun skal komme med principielle synspunkter uden gennemgang af enkeltheder – nøjes med at knytte nogle kommentarer til det, flere ordførere har været inde på, nemlig ophævelsen af afgiften. Også dette er jo sådan set en enkelthed set i relation til beløbets størrelse, men som princip betragtet kan det vel have en vis vigtighed.

Jeg kan godt forstå, som hr. Bernhard Baunsgaard netop har sagt det her, at man kan sætte spørgsmålstejn ved, om det er det rette tidspunkt at fritage for afgifter, der hidtil har været opkrævet. Det er et rimeligt synspunkt, og vi har jo i andre forbindelser den regel, at den kommercielle virksomhed, det firma eller selskab, som skal bruge godkendelser af nogen art, selv skal betale derfor, eller i miljølovgivningen: den, der forurenar, er selv ansvarlig og skal bekoste, at forureningen fjernes igen. Ud fra dette princip kan det være rimeligt at sige, at det må filmbranchen selv afholde.

På den anden side har jeg stor sympati for ministerens bemærkninger om, at denne forbrugervejledning, som man vel kan kalde censuren, og også den nye bestemmelse om de 7-årige nok så meget er i samfundets interesse, som den er i branchens interesse, og at der derfor er rimelighed i at sige, at samfundet må påtage sig udgiften.

Det er ikke noget, der kan påkalde stærkere følelser hos os. Vi vil tage del i opklaringsarbejdet, således at man får et godt grundlag at tage endelig stilling på. Men som sagt vil lovforslagets fleste punkter nemt kunne passere og opnå vores stemmer.

Waldorff (VS):

Der har jo i tidens løb været mange forslag om at nedlægge statens filmcensur. Det har vi aldrig støttet, og det er ikke, fordi vi synes, at det er godt med disse forbud, men vi kunne tænke os, at man gik så langt som til at sige, at den vigtige funktion i statens filmcensur er en forbrugervejledning.

Dermed kan jeg sige, at vi er enige i de ting, som hr. Bernhard Baunsgaard sagde, om, at det ville være ønskeligt, om man fik afviklet de egentlige forbud, og at man i stedet fik en ordentlig forbrugervejledning med anbefalinger af, hvilke grupper de forskellige film kunne ses af, uden at de tog skade på deres sjæl.

Jeg synes, det var underholdende at høre, at netop en række borgerlige partier, som taler meget om individets frihed og om familiens ret til at afgøre, hvordan børnene skal opdrages, er blandt de stærkeste fortalere for en fortsat forbudslovgivning på området.

Men vi er i hvert fald enige, når kulturministeren foreslår, at det skal være en forbrugervejledning, at man begynder at censurere film for børn under 7 år. Jeg har forstået af lovforslaget, at der ikke er de problemer, som SF nævner, nemlig at der skal føres en eller anden kontrol, men at det er ren forbrugervejledning, og så må folk selv prøve at administrere det.

De øvrige ting, der er i forslaget, er vi også enige i.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er enig i den betragtning, at filmcensuren dels skal være en beskyttelse af og et værn for børnene, dels skal

[Steffensen]

være en rådgivning for forældrene. Derfor ser vi med megen betænkelighed på de foreslåede ændringer af denne lov. Der er dog nogle ting, jeg vil gøre opmærksom på.

Den første drejer sig om ligestillingen af videooptagelser med filmoptagelser. Det mener vi er positivt, og det mener vi man bør tilstræbe.

Den anden ting, som ministeren også omtaler i bemærkningerne, er indførelse af en ny aldersgrænse på 7 år. Det vil vi absolut vende os imod. Vi finder egentlig begrundelserne i bemærkningerne ret så meningsløse – det har andre ordførere også været inde på.

Den tredje ting er forbedring af averteringen om filmcensuren's afgørelse. Vi finder også, at det er positivt at få disse ting godt klarlagt, således at det i praksis bliver muligt for forældrene at tage hensyn til filmcensuren's opfattelse.

Ophævelse af censurafgiften – som er den fjerde ting, der er tale om – mener vi ikke der er nogen grund til.

Men vi vil medvirke til et positivt resultat af udvalgsarbejdet.

Mølgaard (DR):

Retsforbundets sympati for censur og formynderi har alle dage kunnet være på et meget lille sted. Det gælder også statens filmcensur.

Vi afviser ikke, at film kan have skadevirkninger, men vi tror blot ikke på, at disse kan imødegås ad filmcensuren's vej. Vi tror, forældrene har en vigtig opgave over for deres børn også i henseende til deres filmkonsumption. Vi mener, de røgter dette uafhængigt af filmcensuren; det sker som et helt integreret led i hele opdragelsesprocessen.

Vi lukker ikke øjnene for, at der er forældre, der af mange forskellige grunde kan være ude af stand til at udøve denne naturlige forældrerolle, og at der er børn, der i det hele er uden for den voksne, modne vejledning over for livets mange foreteelser, som er ønskelig, ja, nærmest nødvendig under den ene eller den anden form, og at der således er børn og unge, der, om jeg så må sige, er alvorligt i klemme.

Blandt denne klemmes yderste, små detaljerpunkter kan også være filmforbruget, men oprigtigt talt tror vi ikke, det redder nogen som helst ud af en klemme, at statens film-

censur udfolder sin virksomhed centralt – om den så udvides som her foreslået.

Videoområdet er totalt ukontrollabelt. I princippet sker der ingen skade ved censuren på dette område, men gavnvirkningen vil man efter vor opfattelse også lede forgæves efter.

Når lovforslaget nu foreligger her, er det med baggrund i, at nogle finder, at filmcensur og videocensur er nødvendig og rigtig for overhovedet at tillade disse levende billeders distribution. Retsforbundets gruppe deler altså ikke den opfattelse, men havde vi gjort det, ville vi bestemt også have fundet, at det var en naturlig ting, at omkostningerne ved en sådan funktions opretholdelse betales som et integreret led i distributionsomkostningerne, altså af branchen i første omgang. Ellers er der jo tale om erhvervsstøtte. Men det vil man altså nu yde efter lovforslaget.

Retsforbundet kan måske nok nære en smule sympati for, at man ophæver afgiften, netop fordi vi anser filmcensuren for at være et totalt overflødigt instrument og en funktion, der kan undværes – en funktion, hvis visdom ingen kan forstå, og som man dutter en branche og et kulturudfoldelsesområde på. Omkostningerne ved et sådant pålæg af en overflødig funktion, har vi da nogen sympati for ikke pådattes dem, der også bærer de øvrige administrative byrder ved institutionens virke. Men vi begriber rigtignok ikke, at filmcensuren's tilhængere ikke vil tage denne betalt af branchen, set med deres briller, hvor der jo er tale om en gavnlig samfunds-funktion.

Vi kan altså alt i alt beklageligvis ikke finde noget positivt i dette lovforslag på nuværende tidspunkt, men jeg skal da love, at vi fra retsforbundets side vil overveje sagen videre i tilslutning til det forestående udvalgsarbejde.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg kan da takke for en principiel sympati for lovforslaget fra de fleste partiers side, sådan at vi kan imødesee et udvalgsarbejde om selve lovforslaget.

Jeg skal da gerne bekende, at jeg hører til dem, der selv har været tilhænger af absolut ingen censur, heller ikke nogen børnecensur, men jeg må erkende, at jeg har skiftet stand-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

punkt, bl. a. på grund af at jeg fra filmcensuren fik en anvisning på, hvilke film jeg så burde gå ind og se. Jeg må erkende, at mit valg af film indtil da havde været et noget andet end det, jeg fik at se. Jeg er for så vidt enig med hr. Jimmy Stahr i, at det ikke er sexfilm og sådan noget, der er det afgørende, men jeg tror, at de sadistfilm, der vises forskellige steder, kan have en højst uheldig virkning. Jeg ville såmænd sige, at de skulle i det hele taget slet ikke vises, man skulle ikke bruge penge på den slags i det hele taget, men det blander vi os jo ikke i og skal heller ikke gøre det, det må voksne mennesker selv bestemme.

Man kan så spørge: hvorfor opdeler man det i aldersgrupper? Det er jo ikke noget, ministeriets embedsmænd eller kontorfolk sidder og hitter ud af, at disse grænser må være de rigtige. Det sker med baggrund i filmcensurens erfaringer og også de psykologer og pædagoger, man har talt med, der siger, hvor de forskellige grænser ligger.

Fru Ingerlise Koefoed taler om, hvordan man skal føre kontrol med de 7-årige, om de skal have en seddel med tilladelse med hjemmefra. Det gælder i og for sig også de 12-årige. Jeg kan da huske, at dengang grænsen var 16 år for alle, var der en periode i ens pure ungdom, hvor man alligevel gik ind, selv om man ikke helt var blevet 16. Hvis man bare så tilstrækkelig gammel ud og havde en cigaret i munden, lykkedes det i reglen. Det vidste ens forældre ikke rigtig noget om og blandede sig heller ikke ret meget i.

Det er der vel også mange der ikke gør i dag. Det ville være lykkeligt, hvis man kunne sige, at forældrene tog vare på det, men jeg tror, der er mange, der ikke rigtig gør det i det daglige, på grund af at de selv har mange ting at gøre.

Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at man kan da diskutere, om afgifterne skal falde væk. Nu er det ikke de store beløb, det drejer sig om, 350.000 kr. Når vi ved, at biograferne i øjeblikket er i en meget svær situation, og når vi ved, at det giver en forbedring af udbuddet af film for børn, så vil jeg i stedet for at raillere over, at de borgerlige partier er positive her, glæde mig over, at de er positive i forhold til en kulturbevilling.

Hr. Jimmy Stahr stillede spørgsmålet, om man skulle lade universitetet eller filminsti-

tuttet foretage en undersøgelse i løbet af et par år, når man har set, hvordan ordningen virker. Det synes jeg er en udmærket idé. Når udvalgsarbejdet er overstået og loven er vedtaget, vil det selvfølgelig være noget, som filminstituttet må overveje, og som vi i ministeriet må have in mente, når vi kommer videre. Så må vi tage det op i forbindelse med filmlovcensuren i det hele taget.

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er hr. Waldorffs bemærkninger om, at han gik ind for en forbrugervejledning, der kalder mig herop. Jeg synes, forbrugervejledninger er udmærkede, men jeg har på fornemmelsen, at forbrugervejledninger læses af de folk, der i forvejen er interesseret, og det er jo ikke dem, jeg taler om, når jeg taler om, at jeg gerne ville have, at man meget klart formulerede, at nogle film var der ikke adgang til for børn under 7 år. Det drejer sig om de andre børn, de børn, hvis forældre er for trætte eller for optaget af andre ting til at sætte sig ind i forbrugervejledningerne.

Jeg vil godt vende tilbage til den børnedebat, vi havde, da folketinget åbnede. Der citerede jeg nogle ting fra den bog, som Foreningen Norden havde udsendt i børneåret, som hed »Barnens miljø i Norden«, bl. a. et stykke om et barn, der fortalte om sit legemiljø og sit trafikmiljø. Stykket sluttede nogenlunde sådan:

Om søndagen passer jeg mine små søskende. Far og mor vil være i fred.

Hvor nemt er det ikke for far og mor, der er trætte og vil være i fred, at sige ja til, at lillesøster på 5 år går med i biografen med storebror på 8 år.

Jeg mener, det er et andet spørgsmål med de 12-årige, for man har klart gjort opmærksom på, at film ikke er tilladt for børn under 12 år, så problemstillingen er anderledes. Jeg mener stadig væk – og det vil jeg altså arbejde videre med i udvalget – at vi bør formulere os på samme klare måde om film og børn på 7 år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet.
(Lovforslag nr. L 79. Fremsat 1/12 79).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Jytte Hilden (S):**

De tider er for længst forbi, hvor man kunne overlade til det britiske imperium at herske på de 7 have. Vand er blevet et internationalt anliggende.

Det foreliggende lovforslag om beskyttelse af havmiljøet har til formål at forebygge og forhindre forurening af havmiljøet, både af hensyn til mennesker og af hensyn til havet samt af hensyn til, at rekreative værdier kan skades. Dertil kommer, at olie og andre kemiske stoffer kan skade den retmæssige udnyttelse af havet.

Jeg finder det glædeligt, at vi på denne måde ønsker ikke blot at tænke på menneskers behov, men også at bevare naturen, om ikke intakt, så dog.

Det foreliggende lovforslag kunne godt kaldes en blandet vandhandel, idet det erstatter 3 andre love om havmiljø og overhovedet samler alle aspekter af havmiljøbeskyttelsesspørgsmålet. Miljøspørgsmål er globale spørgsmål, og ikke mindst havet bør vi værne om som dækkende $\frac{2}{3}$ af Jorden. Hvad vi gør det ene sted, kan få skadevirkninger langt derfra.

Med vedtagelsen af dette lovforslag tilslutter Danmark sig samtidig den internationale MARPOL-konvention om forebyggelse af forurening fra skibe m.v. Konventionen er fra 1973 med en 1978-protokol om vedtagelse. Den er udarbejdet af FNs søfartsorganisation, IMCO.

Internationale aftaler på det område er vigtige. Vigtigt er det, at lovforslaget ikke alene taler om skibe og luftfartøjer, men også

tager off-shorevirksomhed med. Med Bra-voulykken for et par år siden ved Norge in mente er dette desværre nødvendigt.

De største problemer for havmiljøet er dog ikke så meget ulykker, som mange måske tror; de store problemer er de mange daglige transporter af bl.a. olie og kemikalier. Lovforslaget indeholder derfor bestemmelser om både olie og flydende stoffer, som transporteres i bulk, bestemmelser om beredskabet, affald, modtageanlæg i havnene, og her lægges der op til en klar ansvarsfordeling mellem stat og miljøstyrelse, kommunerne, amterne og havnene.

I bemærkningerne til § 17, som omhandler regler for klassifikation af stoffer, står der, at en lang række stoffer, som ikke på nuværende tidspunkt er kategoriseret som skadelige, må forventes med tiden at optages på denne liste. Der foregår allerede forskning på dette punkt. Måske vil der være brug for en yderligere intensiv indsats her og vedrørende andre havmiljøspørgsmål – dansk forskning eller international forskning.

Jeg har et spørgsmål til ministeren, som vedrører straffebestemmelserne. På baggrund af den megen tale om – hvad angår de miljøbestemmelser, vi har på land – at miljøbøder er alt for milde og opfordrer til misbrug, vil jeg godt spørge ministeren, om dette eventuelt også kunne komme til at gælde vedrørende havmiljø. Jeg skal derfor også bede om en redegørelse for praksis i havmiljøstraffesager, når loven har virket i et stykke tid, således at vi kan se, hvorvidt disse straffebestemmelser er tilstrækkelige til at hindre misbrug. Flere spørgsmål vil jeg eventuelt stille under selve udvalgsarbejdet.

For år tilbage smed vi bare væk, men væk er blevet væk. Vi har kun denne ene klode, og den bør vi passe på. Jeg skal derfor på socialdemokratiets vegne anbefale det foreliggende lovforslag til beskyttelse af havmiljøet og for vores vedkommende tilsige en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Sønderby (V):

Vi har i mange år lukket øjnene for en tiltagende forurening af vore have. Vi har også ført en effektiv kampagne imod forurening af vore skove og natur, og igennem en effektiv oplysningskampagne er forureningen blevet begrænset meget. Venstre kan derfor